UUTISET

Luvattomia navettavieraita ei voi lukita ovien taakse eikä tärvellä tunkeutujan omaisuutta, kuten autoa. Kiinnipito-oikeus on, mutta on oltava maltillinen ilman ylilyöntejä. **VANHEMPI RIKOSKONSTAAPELI FREDRIK SÖDERLUND**

MARIA SEPPÄLÄ

Linda Pärus valitsee ryhmälleen kolme asiantuntijaa. Hänen takanaan vuoroa odottavat Karoliina Streefkerk, Leena Saari ja Jarno Tuominen. Asiamies Meri Ojanen opastaa. Merin takana Sanna Mäkelä.

Maaseutunuoret hiillostivat asiantuntijoita minkä ehtivät

Maaseutunuorten syysparlamentin ohjelma oli etukäteen vedetty mankelin läpi. Tapahtumassa ei kuultu ”pakollisia” esitelmiä capista tai maatalouspolitiikan suuntaviivoista.

IMATRA (MT)
Taiteen ja viihteen monitaitomies **Mato Valtonen** kannusti Imatralle kokoontuneita maaseutunuoria luovuuteen. ”Jokainen voi olla luova”, viesti kuului. Totisesti, nuorten syysparlamentissa otettiinkin parituntisen sparrauksen jälkeen luovuus käyttöön.

Perinteinen seminaari-istuminen pakollisine maatalouspolitiikkaa tänään -esitelmineen jätettiin väliin ja aikaa varattiin elävälle asiantuntijakirjastolle.

Ideana oli, että 125 osallistujaa jakautuivat tuotantosuunnittain ryhmiin. Ne valitsivat kirjastosta kolme mielekästä tentattavaa 20 minuutin ajaksi.

Kirjastoon oli kutsuttu kymmenkunta asiantuntijaa muun muassa tuottajajärjestö MTK:sta, Melasta, Itämaidosta, Itikasta ja poliisista.

Tuttujen maito-, urakointi- ja sikaryhmien ohella joukosta erottautuvat hattivatit, he, jotka halusivat kuulla jotain muuta.

”Halusin kuulla vaihteeksi uutta, lähteä pois kotipesästä”, perusteli omaa valintaansa maitotilallinen **Hanna Luukinen**.

Itikalle suoraa palautetta

Harvinaista on, että lihantuottaja pääsee hiillostamaan oman osuuskuntansa toimitusjohtajaa. Tuottaja **Piia Kauppinen** haikaili valiolaisen osuuskuntakulttuurin perään. Hän katsoi, ettei Atria juuri välitä tuottajistaan kuten Valio maitotilallisista.

”Te olette täysin kasvottomia. Tapaamme vain autokuskeja,” totesi Kauppinen Osuuskunta Itikan ja Atrian toimitusjohtajalle **Reijo Flinkille**.

Flink myönsi kuulijoille, että hän on kuullut väitteen ennenkin.

”Valio on ollut järjestelmällisesti tuottajien tukena. Meillä asia on laiminlyöty. Se näkyy”, hän totesi.

Flink kuitenkin puolustautui ja kertoi, että yhtiö aikoo lisätä yhteisiä tilaisuuksia, kuten tuottajalounaita.

Poliisi kävi kylässä

Vanhempi rikoskonstaapeli **Fredrik Söderlund** Lappeenrannan poliisista joutui täsmentämään, millaisia oikeuksia viljelijällä on.

Esimerkiksi luvattomia navettavieraita ei voi lukita ovien taakse eikä tärvellä tunkeutujan omaisuutta, kuten autoa.

”Entä, voiko traktorin ajaa auton eteen ja estää poispääsyn tilalta?” **Juha Tanhua** mietti.

Se on poliisin mukaan sallittua. Kiinnipito-oikeuskin on, mutta on oltava maltillinen ilman ylilyöntejä. ”Jos joku tönii, ei voi lyödä vasaralla takaisin”, kuului poliisin neuvo.

Söderlund mainitsi, että tilastollisesti rikoksia hyvin estävät muun muassa kattavat pihavalot.

Vanhempi rikoskonstaapeli Fredrik Söderlund valmistui kohtaamaan ensimmäiset tentaattorit, Hattivatit-ryhmän.

Samassa veneessä ollaan

Syysparlamenttia vietettiin viime viikolla Imatralla torstai-iltapäivästä lauantaihin asti. Tilaisuus oli suosittu ja osallistujia saapui jokaisesta maakunnasta.

Linda Pärus, **Henna Laulajainen** ja **Marko Knaapi** arvioivat, että monet viljelijät kaipaavat henkistä tukea oman arkisen työn parissa. Huolia riittää, mutta niitähän on aina ollut, mainitsee Pärus.

Yhteisissä tapahtumissa tukea on tarjolla. Keskinäinen verkostoituminen on tämän päivän juttu.

”Jotenkin tuntuu siltä, että meidän sukupolvi yrittää puhaltaa yhteen hiileen entistä enemmän. Samassa veneessä sentään ollaan”, Pärus kertoo.

”Täällä tuntee kuuluvansa yhteen porukkaan”, Knaapi lisää.

MTK:n ympäristölakimies Minna Ojanperä kehotti ottamaan yhteyttä, mikäli viranomaisten ympäristölupatulkinnat mietityttävät.

Ei pitkille kalvosulkeisille

Maaseutunuorten asiamies **Meri Ojanen** kertoo, että ohjelma rukattiin ihan uudenlaiseksi saadun palautteen perusteella. Monia perinteisiksi koettuja esitelmiä karsittiin.

”Varasimme ohjelmasta vain kolme varttia virallisiin puheisiin”, Ojanen kertoo.

Hän piti tapahtumaa onnistuneena. ”Saattaa olla, että käytämme samaa metodia ensi vuonnakin.”

Nuoret tuottajat kokoontuivat Imatralle viime torstai-iltapäivällä. Perjantai oli varsinainen ohjelmapäivä ja illalla nuoret juhlistivat Intohimon vuotta päätösjuhlassa.

Lauantai oli varattu vierailuille. Bussit pysähtyivät Konnunsuon vastaanottokeskuksessa ja vankilamuseossa sekä maanviljelijä **Juha Järvenpään** tilalla.

JANNE IMPIÖ

Valtra irtisanoo 137 Suolahden tehtaalta

Traktorivalmistaja Valtra irtisanoo Äänekoskella sijaitsevalta Suolahden tehtaaltaan yhteensä 137 henkilöä. Lisäksi Valtran koko henkilöstö saatetaan lomauttaa, jos tuotannon lisäsopeutuksiin on tarvetta, yhtiö kertoi tiedotteessaan.

Tuotantoa on tehtaalla sopeutettu markkinoiden heikentymiseen jo pitkään lomautuksilla.

Valtran päämarkkinat ovat Euroopassa, jossa viljan hinnan lasku, Venäjän maitotaloustuotteille asettamat pakotteet ja sianlihan tuontikielto ovat lisänneet epävarmuutta ja vaikuttaneet traktoreiden kysyntään.

Neuvotteluiden alkaessa lokakuun alussa irtisanottavien määräksi arvioitiin 150. Valtran mukaan määrää saatiin vähennettyä eläkeratkaisuilla, työtehtävien uudelleenjärjestelyillä ja määräaikaisuuksia vähentämällä.

Yle Keski-Suomen haastattelema Valtran pääluottamusmies **Erkki Maimanen** toteaa, että vaikean markkinatilanteen vuoksi neuvottelutilanne oli ”aika ylivoimainen jo alun pitäen”.

Suolahden traktoritehtaalla työskentelee tällä hetkellä 900 työntekijää. Tehdas on Äänekosken suurimpia työnantajia.

MT

Hollantilaistilalla lintuinfluenssaa

Hollantilaiselta siipikarjatilalta on löytynyt tarttuvaa lintuinfluenssaa. Viranomaiset ovat ryhtyneet varotoimiin taudin leviämisen estämiseksi. Asiasta kertoo STT, joka puolestaan viittaa uutistoimisto Reutersin tietoihin.

Toistaiseksi kaikki kuljetukset hollantilaisilta siipikarjatiloilta on keskeytetty.

Lintuinfluenssa tarttuu erittäin helposti linnusta toiseen. Infektion saanut lintu erittää virusta hengitysilmaan ja erityisen runsaasti ulosteisiin. Epidemiaksi levitessään virukset voivat aiheuttaa suuria menetyksiä siipikarjataloudelle.

Lintuinfluenssasta on olemassa kaikkiaan 144 eri alatyyppiä, jotka jaetaan taudinaiheuttamiskykynsä perusteella kahteen ryhmään: heikosti tautia aiheuttaviin ja voimakkaasti tautia aiheuttaviin.

Valtaosa viruksista kuuluu heikosti tautia aiheuttavien ryhmään.

Sunnuntaina lehden mennessä painoon ei ollut tarkempaa tietoa siitä, mitä virustyyppiä hollantilaistilalla on todettu.

H5-tyyppiä esiintynyt Hollannissa ajoittain

Heikosti tautia aiheuttavaa H5N1-tyypin lintuinfluenssaa on löydetty Hollannissa siipikarjasta viimeksi helmikuun lopussa ja niin ikään heikosti tautia aiheuttavaa H5N2-tyyppiä maaliskuun puolessa välissä. H5N2-virusta löydettiin lokakuussa myös Saksassa.

Sen sijaan saksalaisessa kalkkunakasvattamossa todettiin marraskuun alussa korkeapatogeenista eli voimakkaasti tautia aiheuttavaa H5N8-tyypin lintuinfluenssaa.

Eläintautien torjuntayhdistyksen ETT:n mukaan Saksan tapaus oli ensimmäinen kerta, kun H5N8-tyyppiä tavattiin Euroopassa. Aiemmin virusta on esiintynyt vain Aasiassa.

ETT on ohjeistanut siipikarjaketjua lintuinfluenssalta suojautumiseen. Ohjeisiin kuuluvat muun muassa karanteeni ja lintuinfluenssatutkimukset tuotaessa siipikarjaa maahan, tautisuojaus vierailtaessa siipikarjatiloilla sekä eläinaineksen ostot kotimaassa ainoastaan Suomen siipikarjaliiton hyväksymiltä tiloilta.

Omalla tilalla on noudatettava ETT:n laatimia tautisuojausohjeita ja käytettävä tautisulkua.

JUHANI REKU

Lisätietoja tiloille suojautumisesta lintuinfluenssaa vastaan: www.ett.fi > Ohjeet ja lomakkeet > Tilatason tautisuojaus

» Omalla tilalla on noudatettava ETT:n laatimia tautisuojausohjeita ja käytettävä tautisulkua.

PÄIVÄN KYSYMYS

Lapsella on oikeus muun muassa leikkiin.

Toteutuvatko lapsen oikeudet?

Tällä viikolla vietetään kansainvälistä lapsen oikeuksien viikkoa ja torstaina on lapsen oikeuksien päivä. YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen pääkohdat ovat syrjimättömyys, lapsen edun ensisijaisuus, oikeus kehitykseen ja lapsen osallisuus.

Toteutuvatko nämä Suomessa, lapsiasiavaltuutettu Tuomas Kurttila?

Kansainvälisesti vertaillen ne toteutuvat Suomessa melko hyvin. Eri paikkakuntien ja perheiden välillä on kuitenkin suuria eroja. Esimerkiksi koulun, neuvolan ja perheiden tukipalvelujen määrä ja laatu vaihtelevat. Siten lapset ovat eriarvoisessa asemassa.

Mitkä ovat suurimpia ongelmia?

Ensimmäiseksi listaisin koulut. Lapsella on oikeus koulutukseen. Eri paikkakunnilla peruskoulussa annettavan opetuksen määrä vaihtelee niin paljon, että eniten ja vähiten opetusta antavan peruskoulun ero vastaa lähes yhtä kokonaista lukuvuotta. Toiseksi ottaisin köyhyyden. Joka kymmenes lapsi elää köyhässä perheessä.

Miten lapsen oikeuksia voitaisiin juhlistaa?

Toivon, että jokaisessa peruskoulussa ja päiväkodissa vedetään torstaina lippu salkoon juhlapäivän kunniaksi.

HANNA LENSU

Edunvalvontavaltuutukset yleistyvät

Yhä useampi suomalainen valtuuttaa itse oman luottohenkilönsä tekemään puolestaan päätöksiä, jos ei kuntonsa heikkenemisen vuoksi pysty niitä tekemään, STT kertoo.

Maistraattien ohjaus- ja kehittämisyksikön mukaan vahvistettuja valtuutuksia oli viime vuonna kaikkiaan liki 1700, yli 500 enemmän kuin edellisvuonna.

MT

Sarvamaa: Suomen osuus maidon kriisituesta kymmeniä miljoonia

BRYSSEL (MT)
Maidon kriisirahat löytyvät sittenkin EU:n budjetista, vakuuttaa europarlamentaarikko **Petri Sarvamaa** (kok.)

”Maatalousrahoista on löytynyt 340 miljoonaa euroa, joista maksetaan tukea maidontuottajille”, parlamentin budjettivaliokunnan varapuheenjohtaja Sarvamaa sanoo.

Hän ennakoi, että Venäjän tuontikiellosta kärsivien suomalaisten maidontuottajien tukipotti voisi olla useita kymmeniä miljoonia euroja.

Rahat löytyivät vasta sen jälkeen, kun komission budjettiehdotuksesta maatalouden 448 miljoonaa euroa haluttiin siirtää muualle lokakuun puolivälissä.

”Poliittinen paine komission suuntaan oli niin kova, että siellä tehtiin laskuja ja lopulta rahat löytyivät”, Sarvamaa sanoo.

Budjettineuvottelut keskeytyivät

Maitorahoista päätettiin EU:n budjettineuvotteluiden yhteydessä perjantaina. Neuvottelut budjetin kokonaisuudesta päättyivät perjantai-iltana tuloksettomina, sillä jäsenmaat eivät löytäneet yhteistä kompromissia.

Italian johtoa jäsenmaiden neuvottelussa kritisoitiin asioiden hitaasta etenemisestä.

Lopulta Italian kompromissiehdotusta perjantaina puolsi vain jokunen maa. Esitystä vastustettiin eri perustein. Osa jäsenmaista oli sitä mieltä, että ehdotus oli oikean suuntainen, mutta toimet riittämättömiä.

Osan mielestä suunta oli kokonaan väärä.

Jäsenmaat etsivät yhteistä kantaa viikonloppuna, mutta varsinaiset neuvottelut jatkuvat tänään.

Sarvamaan mukaan maitorahat pysyvät, vaikka muista asioista neuvotellaan vielä.

Pieni uhka tuen yllä vielä on.

”Jos sopua kokonaisuudesta ei löydy, vuoden 2015 budjettia ei tule. Siinä tapauksessa menot laitetaan aivan minimiin. Uskon kyllä, että maitorahat pysyvät silti sovittuina.”

Suomelle tuki on vielä ehdollinen.

”Suomen pitää näyttää toteen, että hinnan todellinen lasku on riittävän suuri. Se on maa- ja metsätalousministeriön tehtävä osoittaa”, Sarvamaa sanoo.

Baltian maissa maidon tuottajahinta on laskenut komission virallisessa tilastossa Suomea nopeammin (MT 12.11.) Suomessa Valio suojaa maidon tuottajahintaa.

AIMO VAINIO